

ELANIKKONNAKÜSITLUS SEOSSES NURSIPALU HARJUTUSVÄLJA ARENDUSEGA

Hella Kaldaru

Juuli 2011

Tatari 6, 10116 Tallinn
tel [0] 627 7583, faks [0] 627 7584
post@туру-uuringute.ee
www.туру-uuringute.ee

Turu-uuringute AS

SISUKORD

SISUKORD	2
Valim, meetod	3
Vastajaskonna struktuur	3
 KOKKUVÕTE	 4
 TULEMUSTEST DETAILSEMALT	 6
1 KOKKUPUUTED NURSIPALU HARJUTUSVÄLJAGA	6
1.1 Harjutusvälja territooriumil viibimise sagedus.....	6
1.2 Harjutusväljal viibimise eesmärgid	8
2 NURSIPALU HARJUTUSVÄLJAL TOIMUVA MÕJU INIMESTE ELULE	9
2.1 Kaitseväe ja Kaitseliidu tegevuse mõju inimeste igapäevasele elukorraldusele.....	9
2.2 Harjutusvälja mõju elanike elukvaliteedile	11
2.3 Häirivad asjaolud seoses harjutusväljaga.....	13
3 ELANIKE INFORMEERITUS NURSIPALUGA SEONDUVA KOHTA.....	15
3.1 Informeerituse tase.....	15
3.2 Infoallikad	16
3.3 Millisest täiendavast infost ollakse huvitatud	18
4 KURSISOLEK HARJUTUSVÄLJA ARENDUSPLAANIDEGA	19
4.1 Mida ollakse kuulnud harjutusvälja arendamise plaanidest.....	19
4.2 Kuivõrd tekitavad muret erinevad tegurid	20
4.3 Mida osatakse harjutusväljaga seonduvalt positiivset välja tuua	21
4.4 Soov vahetada elukohta Nursipalu harjutusvälja tõttu	23
4.5 Kuidas saab kaitsevägi ja Kaitseliit aidata kaasa harjutusvälja ümbruskonna elukeskkonna parandamisele (lahtised vastused)	24
4.6 Muud mõtted seoses harjutusväljakuga (lahtised vastused)	28

Valim, meetod

Uuringu sihtrühm oli Nursipalu harjutusvälja ümbritsevate külade ja alevike elanikud. Siseministeeriumi andmeil elab antud piirkonnas: Rõuge, Võru, Varstu, Antsla ja Sõmerpalu vallas ca 4000 elanikku.

Uuringu valim moodustati põhimõttel, et eraldi oleksid vaadeldavad harjutusvälja lähi- ja kaugem piirkond. Vastuseid koguti kõigist antud valdade küladest ja alevikest, v.a. Laossaarõ küla, kust ei leitud ühtki elanikku. Kõigi küsitluspunktide jaoks oli ette nähtud intervjuude arv, mida sealt tuli saada. Uuringutulemuste analüüsil kaaluti saadud piirkondlik struktuur veel täpsemasse vastavusse elanikkonnatihedusega piirkonnas. Tulemuste võimalik statistiline viga 95%-lisel usaldusnivool jääb $\pm 4,6\%$ piiridesse.

Kokku küsitleti 407 vastajat.

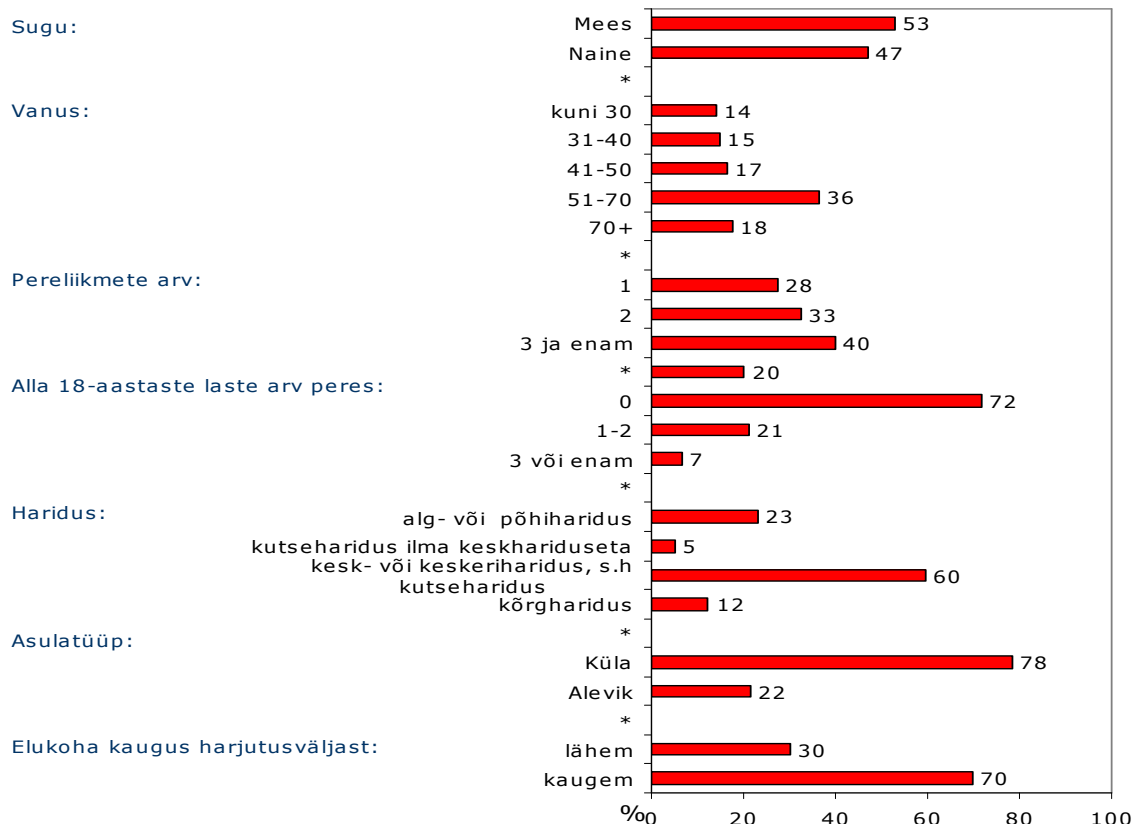
Intervjueerimine toimus silmast-silma küsitlusena vastajate kodudes struktureeritud ankeedi alusel, mis sisaldas ka rohkesti võimalusi avatud vastusteks.

Vastajaid valiti juhuvaliku põhimõttel. Igast valimisse sattunud perest vastas üks inimene.

Küsitlus toimus 15.06 – 26.06.2011, küsitajaid oli 9.

Vastajaskonna struktuur

Kõik vastajad n=407

KOKKUVÕTE

Suurem osa Nursipalu harjutusvälja ümbruse elanikest ei käi välja territooriumil, ei tunne end häirituna harjutusväljal toimuvast ega tunne ka erilist huvi selle tuleviku vastu.

Aasta jooksul käib harjutusväljal vaid 18% elanikest, sedagi enamasti vaid paaril korral aastas (10%). Iganädalasel satub väljale vaid 3% elanikest – enamasti noorem rahvas seoses sporditegemisega. Kõige enam minnakse harjutusväljale seeni ja marju korjama (76% neist, kes seal üldse käivad). Muudest harrastustest on sagedasemad, kuigi vähestel, tervisesport ja lihtsalt jalutamine.

81% piirkonna elanikest ei tunne, et harjutusväljal toimuv nende elukorraldust mingilgi määral häiriks. Oluliselt või väga oluliselt häirivat see elukorraldust vaid vastajatest 2%-l. Lisaks tunnetab 17% vastajatest siiski teatud mõju.

Elukvaliteedi langust ei tunnetata 90% elanikest, 3% arvates on see pisut isegi tõusnud tänu harjutusvälja olemasolule.

Sõjaväeharjutuste negatiivsetest külgedest häirivad elanikke kõige enam üksikud tugevad lasud ja plahvatused (7% elanikest nentis tugevat või väga tugevat häiritust), kõige vähem tuntakse liikumispääringute segavat mõju – vaid 4% elanikest mainis seda kui olulist faktorit. Enamus vastajatest ei lase end segada ei tulistamisest, rasketehnika liikumisest ega liikumiskeeldudest.

Enamus, 86% küsitletuist leidis, et infot harjutusväljal toimuvast on piisavalt, vaid 12% sooviks saada infot rohkem või täpsemalt. Paljud väitsid, et nad ei tunnegi selle info vastu huvi ja kui vajaksid, siis kindlasti ka leiaksid seda. Kõige olulisemateks infokandjateks harjutusväljasse puutuvast on Võrumaa Teataja (45%), vallalehed (42%) ja infotahvlid (26%). Küsimusele, mis kanaleist soovitakse veel infot saada, mainiti kõige enam raadiot ja e-posti.

Harjutusvälja arendamise plaanidest ei ole suurel enamusel - 2/3 vastajatest mingeid teadmisi – sageli on see põhjustatud huvipuudusest. Paljud on küll kuulnud, et midagi kavatakse laiendada, ent täpsemalt ei teata. Kuigi inimesed suhtusid küllalt leebelt harjutusvälja olemasolusse, leidis ka neid, kes teatasid, et neile laiendamismõtte ei meeldi (seda küll neilt otse ei küsitud).

Seoses arendusplaanidega tunni kõige suuremat muret looduskeskkonna seisundi pärast (suurt muret 15%, teatud muret 22% vastajatest). Etteloetud aspektide pingereas järgnesid tõsiduselt koormus teedele (suur mure 11%), müra (7%) ja keskkonna reostus (10%). Enamus vastajatest ei tundnud muret siiski ühegi aspekti pärast 9-st.

Harjutusvälja positiivsete aspektidena toodi kõige sagedamini esile sellise koha vajalikkust nii kaitsevæele, Eesti riigile kui noormeestele. Leiti ka, et sõjaväe juuresolek suurendab turvatunnet, loob töökohti ning et kaitsevägi käitub korrektselt nii looduse kui elanikkonna suhtes.

Küsimusele, kuidas saaks kaitsevägi ja Kaitseliit kaasa aidata ümbruskonna elukeskkonna parandamisele, vastati kõige sagedamini, et seda saab teha eelkõige omaenda tegevuse jälgede korrastamisega. Loodeti ka abi teede hooldamisel ja ehitamisel, koostööd kohalikega ja valdadega, abi õnnetuste korral jms.

Vaid 1% vastajatest on otsustanud elukohta vahetada, ent põhjused ei ole seotud ainult harjutusväljaga.

Kuigi enamus Nursipalu ümbruse elanikke suhtub heatahtlikult kaitsevæe ja Kaitseliidu tegevusse harjutusväljal ning ei lase end sellest segada, on 1/5-1/3 elanikkonnast siiski sellest teatud määral häiritud – lähikonna elanikud veidi rohkem kui kaugemate alade omad. Võrreldes küla- ja alevikuelanike arvamusi olid külaelanikud mõnevõrra rohkem mures harjutusvälja mõjust eriti teedele ja kinnisvarale.

Vastajate muude taustrühmade võrdluses paistis keskmisest pisut suurema rahulolematusega silma vanuserühm 41-50 aastat ja lastega pered.

TULEMUSTEST DETAILSEMALT

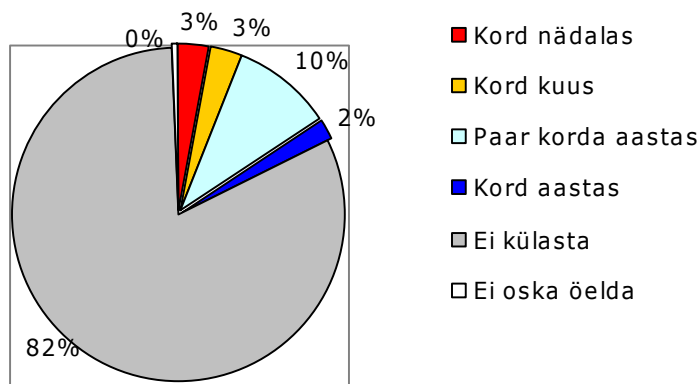
1 KOKKUPUUTED NURSIPALU HARJUTUSVÄLJAGA

1.1 Harjutusvälja territooriumil viibimise sagedus

Põhiosa Nursipalu piirkonna elanikest ei käi harjutusväljal üldse. Vaid 18% vastajaist või nende pereliikmetest satub sinna vähemalt korra aasta jooksul. Koos võimaliku valimiveaga vastab nende osakaal elanike arvule ca 600-900.

Kõige enam (10%) on neid, kes käivad harjutusvälja territooriumil paar korda aastas (ca 280-500 inimest). Kõige tihedamini, umbes kord nädalas käib harjutusväljal vaid 3% elanikest – vahemikus ca 60-200 inimest.

Joonis 1 **Harjutusväljal viibimise sagedus.** Kõik vastajad n=407

Harjutusvälja külastavate elanike profiilist selgub, et külastamine sõltub kõige enam vastajate **soost ja vanusest**. Kui meestest käib väljal 27%, siis naistest vaid 8%. Siiski käib enamus meestestki seal harva, põhiliselt paar korda aastas.

Vanuse aspektist on harjutusväli kasutatavam nooremate elanike, eriti kuni 30-aastaste seas (25%). Vanusega külastatavus mõnevõrra langeb, eriti märgatavalt üle 50-aastaste seas.

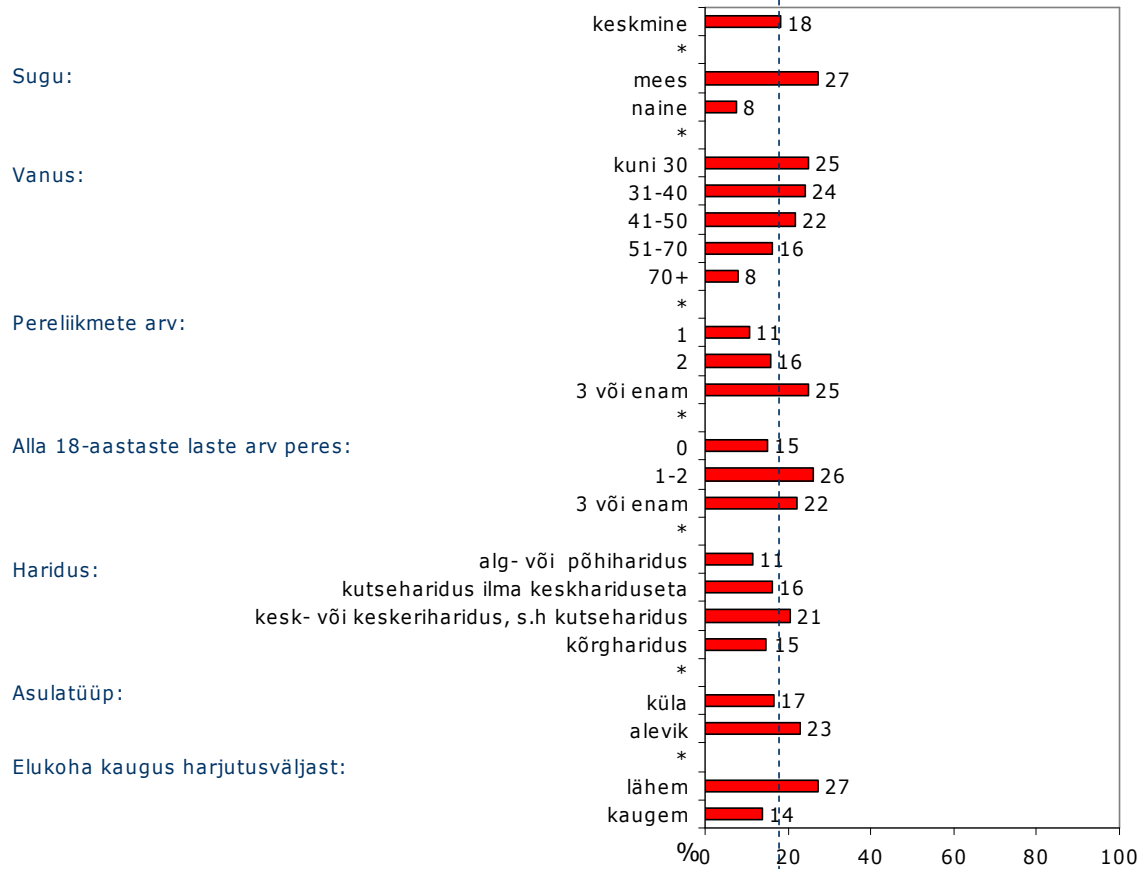
Selle seaduspära tõttu on arusaadav, miks harjutusväljal käib rohkem inimesi peredest, kus on lapsi või kus on rohkem pereliikmeid.

Loomulikult on külastajaid enam ka harjutusvälja lähipiirkonnast (27%). Kaugemate alade elanike seas on külastajaid 2 korda vähem (14%). Alevikurahva seas on harjutusvälja külastatavus suurem (23%) kui külaelanike seas (17%) – seda tingib muuhulgas ka asjaolu,

et alevikurahvas moodustab lähipiirkonna elanike seast suurema osa kui kaugemate alade elanike seast.

Peaaegu kõigis taustrühmades domineerib külastussagedus paar korda aastas. Vaid 31-40-aastaste seas on võrreldes teiste taustrühmadega enam neid, kes harjutusväljal käivad koguni paar korda kuus (9%). Noorte, kuni 30-aastaste seas on muude vanuserühmadega võrreldes veidi enam ka neid, kes väljal käivad iga nädal (9%).

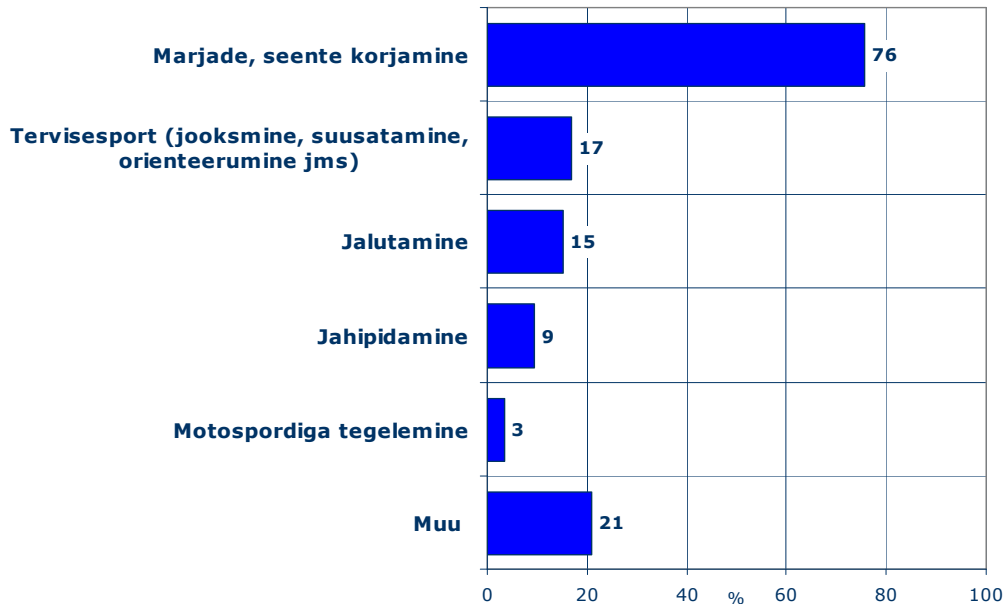
Joonis 2 **Harjutusvälja kasutajate profiil.** Viibib väljal vähemalt paar korda aastas n=64

1.2 Harjutusväljal viibimise eesmärgid

Põhiline, miks käiakse harjutusvälja territooriumil, on seente-marjade korjamine (76% neist, kes seal üldse käivad).

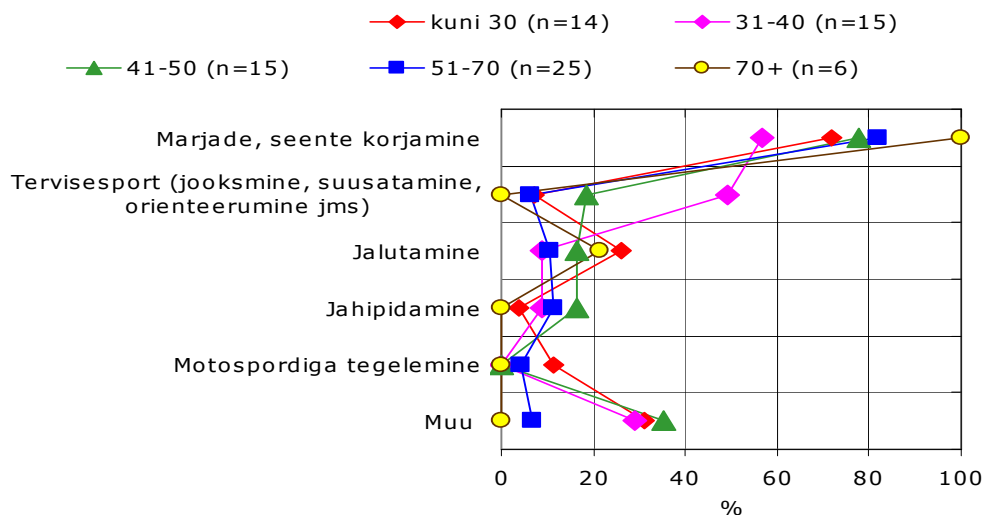
Joonis 3 **Põhilised eesmärgid harjutusväljal viibimisel.** Käivad harjutusväljal vähemalt kord aastas n=75

Huvid seoses väljaga sõltuvad mõnevõrra muidugi vastajate vanusest, kuigi seene-marjakorjamine on esikohal kõigis vanuserühmades.

Nooremal keskeal (31-40 a.) on tähtsal kohal ka sporditegemine. Muud harrastused on üldiselt tagasihoidlikumalt esindatud ning ka vanuserühmade lõikes erinevad vähe. Võib siiski mainida, et jalutamine ning motosport on muude vanuserühmadega võrreldes tähtsamad noorimate vastajate seas.

Joonis 4 **Põhilised eesmärgid harjutusväljal viibimisel.** Vanuserühmade lõikes.

Võrreldes alevi- ja külaharva tegevusi, siis alevikuelanike seas, kes harjutusväljal käivad, on kõik tegevused peale seenel-marjulkäimise levinumad kui külaelanike seas. Siiski jätkub kõigile tegevusliikidele omajagu harrastajaid ka külaelanike hulgas.

Vabas vormis lisatud vastusevariantide all rubriigist „muu, mis?“ domineerisid tööga seotud tegevused ning osalemine harjutusvälja põhifunktsioonides:

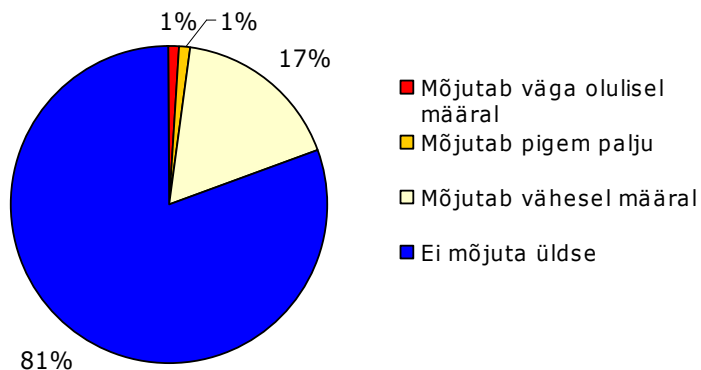
Töölasele 4 korda
 Metsatööd 2 korda
 Korjan hülse 2 korda
 Kaitseleidi õppused
 Laskeharjutus
 Püssi sisselaskmine
 Lasketiir, väljaõpe, harjutusalad, laagrid
 Tütar käib kaitseleidi õppustel
 Kunagi ehitasin lasketiiru
 Loodusfotod (liblikad)
 Kultuuriüritused

2 NURSIPALU HARJUTUSVÄLJAL TOIMUVA MÕJU INIMESTE ELULE

2.1 Kaitseväge ja Kaitseleidi tegevuse mõju inimeste igapäevasele elukorraldusele

Vaid väga väheste vastajate elukorraldus on Nursipalu harjutusväljal toimuva tõttu tõsisemalt häiritud. Olulisemat mõju kaebas vaid 2% vastajaskonnast. Mingil määral on häiritud siiski ligi 1/5 elanike elu.

Joonis 5. **Kas ja kuidas mõjutab vastajat ja tema pereliikmete igapäevast elukorraldust Kaitseväge ja Kaitseleidi tegevus harjutusväljal.** Kõik vastajad n=407

Keskmisest pisut enam nenditi teatud häiritust külades ja lähipiirkonnas, kuigi neiski taustrühmades väitis vastavalt 79% ja 73%, et elukorraldusele ei ole toimuval mingit mõju. Keskmisest pisut enam oldi tegevusest häiritud lastega peredes ja (vastavalt) keskealiste gruppides, kuigi olulist mõju mainis neistki rühmadest vaid paar protsenti.

Meeste seas tunnetati elukorralduse häiritust pisut sagedamini kui naiste seas.

Vabas vormis kirja pandud näidetes mõjudest elukorraldusele mainiti kõige enam paugutamise mõju koertele, mis omakorda muidugi häirib elanikke (13).

Koerad hakkavad haukuma 3 korda
Eks see paugutamine ikka vahel häirib. Koerad hauguvad
Koer kardab. Häirib koera käitumine
On ebameeldiv, kostavad lasud, koerad on ärevil
Paugutamine ja müra häirib, koerad kardavad
Klaasid klirisevad, koer ulub
Ainult koera häirib paugutamine
Paugutamine on kuulda, kuid eriti ei häiri, koer läheb küll rahutuks
Paugud segavad, koer kardab
Koerad on ärevil, tekitab vahel õudu. Ema ja isa on sõjaaja lapsed, nende jaoks on see paugutamine jube
Õine paugutamine ja valgusraketid häirivad koeri

Kui lasevad ja müra on, eriti miinipildujatest ja lõhkamistöodel
Laskmine ja paugutamine on kuulda
Mõnikord tuulega on müra päris kõvasti kuulda
Laskmine ja müra häirib
Laskmisi on mõnikord kuulda, eriti kui tuul sealt kandist on
On kuulda
Müra kuuldavus
Ehmatavad paugud
Lasud ja plahvatused on kuulda
Oleneb, kui suuri relvi kasutatakse. Samuti tuule suund. Kevadised õppused on häirivad
Paugutamine mõnikord väljas olles häirib
Paugud, müra
Lasud, müra
Paugud, müra
Need kostavad väga tugevalt
Vahel on suured lasud, need häirivad
Matsud ja lasud (isegi õhtul kell 23) on kuulda. Vahel tundub justkui oleks äike müristamas

Paugutamisel aknad värisevad
Kui toimub laskmine, siis vibratsiooni mõjul aknad värisevad, müra on kuulda, siis mõtlen et aknad vaja välja lasta vahetada sõjaväe kulu ja kirjadega

Vahel häirib paugutamine, kuid väga vähe
Müra on kuulda, kuid see ei häiri eriti
Paugutamist on kuulda, kuid sellega on ära harjutud
Isegi koer ei karda, mõnikord on suurem plahvatus ka
Natuke on müra, eriti ei häiri
Olenevalt ilmaolust kostab müra ja laskmine nii, et vahel klaasid kergelt kõlisevad. Väga hullusti ei häiri
Tulistamine on kuulda, aga see ei sega
Lasud on kuulda, aga see ei häiri

Paugud on kuulda ja metsas ei saa hästi käia, pindala on väiksemaks läinud

Õppuse ajal ei saa marjale suvel

Siis, kui tahan marjule või seenele minna, ei saa minna, sest mets on kinni, seal toimuvad õppused. Metsa saad nende (sõjaväe) aja järgi. Eriti ei meeldi selline korraldus

Töö liikumine ja elu on ohus. Sääsed, sõõrad (vibratsioon toob nad siia poole)

Oleneb laskegraafikust, on oht, et meie majapidamine võib pihta saada

Seenelised - lastakse püssi, võid tagumikku kuuli saada

Oleme logistikakeskuse kaamerate vaateväljas ja on väga häiriv, kui sind (võibolla) kogu aeg jälgitakse

Kui on kolonnid, on tihe liiklus (liikluspiirangud)

Tee on umbes, sõjaväe autosid täis, liiklus on häiritud

Autode külast läbisõit kuiva ilmaga kruusateel on häiriv - tolm, plahvatused ja laskmine häirib

"Seasongermaa" häirib meie elu rohkem

Angaarid lükati kokku. Milleks?

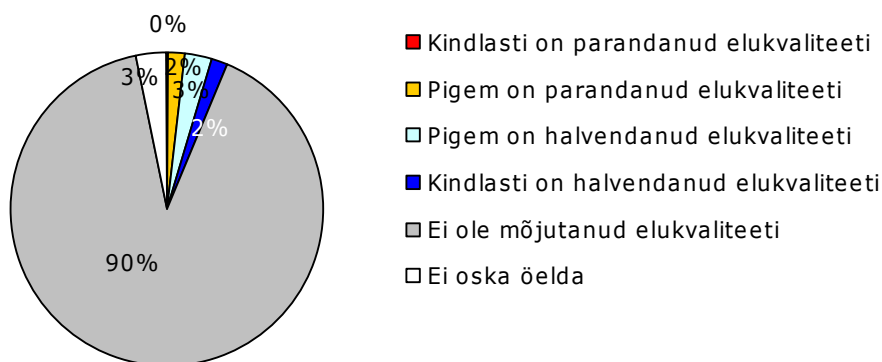
Sõdurid on käinud maja ligidal, olid 6 tundi - see oli kevadel 2011

Loobusin turismitalu pidamisest

2.2 Harjutusvälja mõju elanike elukvaliteedile

Vähem veel kui elukorraldus kannatab harjutusväljal toimunu pärast enamiku vastajate sõnul nende elukvaliteeti. Elukvaliteedi halvenemist nentis 5% vastajatest, mõningast paranemist omakorda aga 2%. Mingit mõju elukvaliteedile ei ole märganud 90% vastajaskonnast.

Joonis 6. **Kuidas on harjutusväli mõjutanud vastajate ja nende pereliikmete elukvaliteeti.** Kõik vastajad n=407

Keskmisest rohkem nenditi elukvaliteedi langust 41-50-aastaste grupis (16%). Elukohast sõltuvalt ei olnud erinevused mainimisväärsed.

Täiendavates kommentaarides mõjust elukvaliteedile kirjutati:

A. On parandanud elukvaliteeti, sest:

Ei pea sõitma kaugemale harjutama

On tegevus, ääremaa - miks mitte

B. On halvendanud elukvaliteeti, sest:

Ei saa marjule minna

Vahepeal on mõned automaadivalangud kuulda

Veidi häiriv on, kui nad seal tegutsevad

Kui on kuulda laskmist või mürinat, panen rõduukse kinni ja keskendun oma isiklikule tegemisele

Müra tekitab lastel hirmu, "mis toimub?" küsivad pidevalt

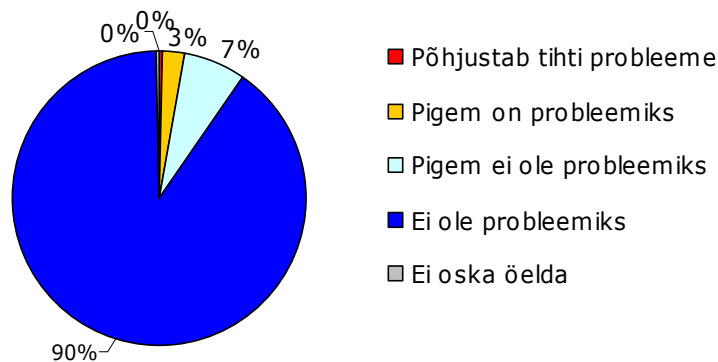
Harjutusvälja tegevus on kuulda - harva

Segav müra

Natuke häirib

Kustutas tulekahjut ja jäi laskude alla

Joonis 7. Kas Kaitseväe ja Kaitseliidu tegevusest tulenevad piirangud (liikumiskeeld) harjutusväljal on vastajatele probleemiks. Kõik vastajad n=407

Ka liikumiskeeld on probleemiks vaid väga vähestele vastajatele. Erilisi erinevusi taustrühmade lõikes nii väikese protsendi puhul välja tuua ei saa.

Täpsustustes probleemidele seoses liikumiskiirangutega mainiti:

Ei tunne end turvaliselt

Manöövrid raskendavad igapäevast elu

Raskem metsas käia

Ei võimalda igal ajal jahti pidada

Müra ja paugutamine

Marjale, seenele ei saa igale poole minna

Just see moment, kus harjutatakse, ei saa marjule või seenele minna

Oma aladest käivad väljas

Liikumise - huvi - hobi probleemid; ei saa pildistada liblikaid, lindude pesitsuse ajal on laskeharjutused, metsaraie rahu ajal tehakse kevadtormi

Ei pääse oma metsale ligi, kui vaja

Ei ole saanud Rõuge poolt otse koju tulla

Ei saa igakord minna metsa, kui tahaks

Kui on laskmine, ei lähe sinna hulkuma

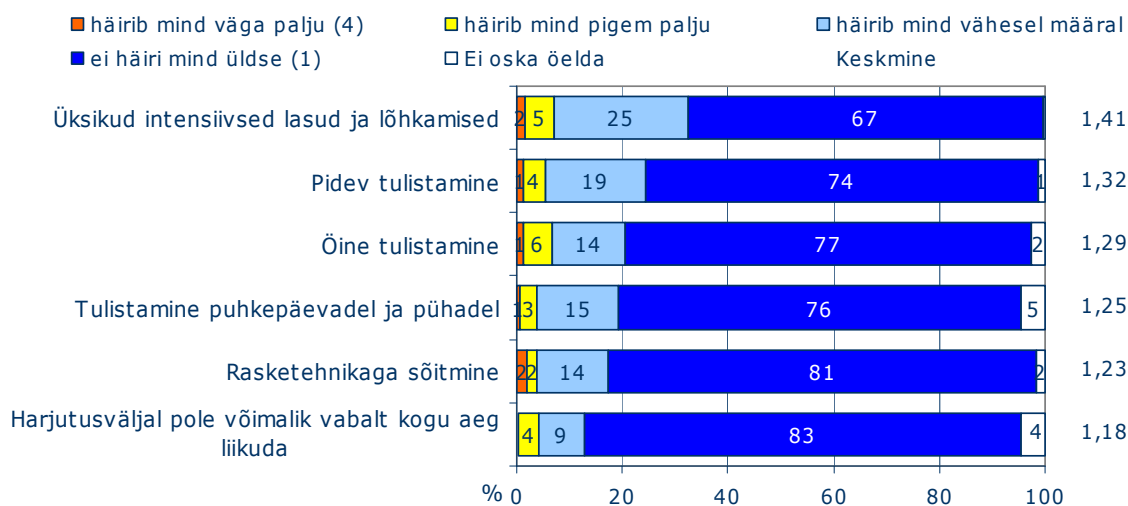
Jahimeestele tulevad piirangud, on ka looduskaitse ala. Puudub koostöö võimalus

2.3 Häirivad asjaolud seoses harjutusväljaga

Vastajatelt küsiti üksikute aspektide kaupa, kuivõrd need nende peresid häirivad. Ka üksikasjaliku lähenemise puhul jäi enamus vastajatest seisukohale, et nende elu ei ole harjutusväljast häiritud.

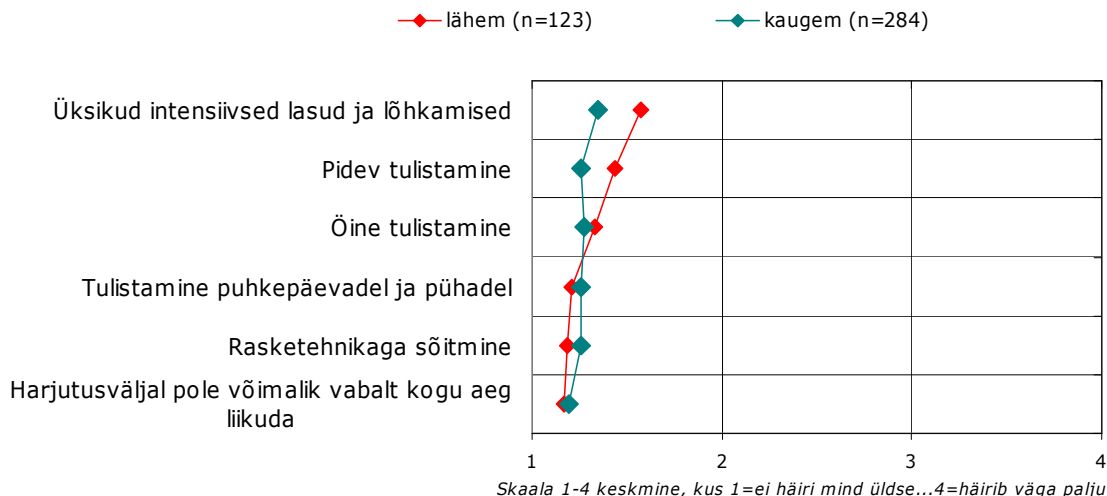
Kõige häirivamaks teguriks peeti aeg-ajalt kostvaid üksikuid laske ja lõhkamisi. Eriti ajavat sellised üksikud paugud ärevile koeri, kes siis omakorda lärmi teevad ja sellega inimesi häirivad.

Joonis 8. **Kuivõrd häirivad harjutusväljaga seotud asjaolud elanikke.** Kõik vastajad n=407

Vastajate vanusest lähtuvalt paistis taas silma, et keskmisest veidi enam häiris tegevus 41-50-aastaseid elanikke, eriti üksikud lasud ja ka rasketehnikaga sõitmine. Noorimaid vastajaid häiris teistega võrreldes enam öine tulistamine. Kõige rahulikumalt suhtusid asjadesse vanemad inimesed. Siiski olid vanuselised erinevused arvamustes üpris väikesed.

Joonis 9. **Kuivõrd häirivad harjutusväljaga seotud asjaolud elanikke.** Piirkondade lõikes

Võrreldes lähematest ja kaugematest piirkondadest antud vastuseid on näha, et tulistamine on pigem lähipiirkonna probleem. Üksikute paukude rohkem või vähem häirivat mõju nentis 41% lähipiirkonna ja 30% kaugema piirkonna elanikest. Samas olid kaugema piirkonna inimesed keskmisest veidi enam häiritud rasketehnikaga sõitmisest ja liikumiskeelust.

Kommentaaries, mis anti juhul, kui üks või teine aspekt tugevasti häirivat, mainiti:

Liikumispiirangud:

Ei tohi liikuda, suletud piirkond, ala sõdureid täis isegi talveajal, teed on katki

On vaja käia sugulaste pool

Rasketehnika:

Teed kohati kinni, kolonnide parkimine

Takistab endal sõitmist

Rasketehnikaga sõideti maha männi noorendikud

Teed tolmuvad, pori

Lõhub külavahe teid

Vahel sõidetakse lausa õue. Keegi ei selgitanud ega küsinud luba (talvel)

Häirib väga, tee läheb akende alt mööda

Pidev tulistamine:

Koerad hakkavad haukuma

Mõnikord on tulistamine ikka väga kõvasti kuulda. Millest see sõltub, pole ma aru saanud

Tärinad on väga kõvad, meeletu mürin

Lööklaine

Vahel ehmatab

Hirm ise pihta saada

Mingil määral hirmutav, häiriv

Häiriv

Üksikud intensiivsed lasud ja lõhkamised:

Aknad värisevad 2 korda

Ainult lasupäeval ja miinipildujatest

Häirib

Liiga tugevad

Lööklaine

Ehmatav

Hirmutav

Mingil määral hirmutav, häiriv

Ebameeldiv, pisut hirmutav

See on hirmutav

Öine tulistamine:

Häirib

Häirib ju isegi jahipidamist, ei tea kunagi ette, millal tuleb tulistamine

Lööklaine

Hirmutav

Ebameeldiv, pisut hirmutav

Õhtul on vastik, eriti pimedal ajal

Tulistamine puhkepäevadel ja pühadel:

On turismitalu ja häirib külalisi, eriti hollandlasi

Häirib

Pigem reegel kui erand

Lööklaine

Kogu aeg on müra

Muu:

Metsa põlemine. Eriti ohtlik, kui mets pärast põlema läheb (kogemata süttimine) kuulist

Täiendavate kommentaaridena harjutusvälja häirivate asjaolude kohta lisati:

Sooviks, et laupäeval ja pühapäeval ei lastaks

Öine tulistamine oli varem ja varahommikuti ja õhtul hilja tulistavad

Öösel võiks tõesti vähem paugutada

Koera häirib küll

Koerad on rahutud, kardavad

Mõnikord laps küsib, et mis paugud need on, mida seal tulistatakse, kas on sõda, kui kaua nad tulistavad

Tulistamine tuletab meelde sõjaaega. Eriti mälestusterikkalt mõjub öine tulistamine. Tuleb meelde sõja õudus

Rasketehnikat on väga harva õnneks

Tihti peale õppuste käigus süttib kuulipildujatest mets. Sellise põleva metsa peaks viivitamatult kustutama

On kinnine ala

Roelas on ajateenijad, ei ole kogenud autojuhid, neid ei huvita, kas puud - noorendikud jäävad kasvama, pole huvitatud

Need tekitavad vibratsiooni

Meie koduni kostavad

Varjendite ehitus

Häirib vaikse piirkonna rahu

Kõik see on häiriv

Käib kodus suht harva, hooldamas

Olenevalt tuule suunast, vahel kuuleb laske Minu elamine jääb suurtest teedest kõrvale ja ei kuule ega näe midagi

Kostab, aga ei häiri

Harjutusväljak jääb kaugele elukohast

Arvamuse küsitlemine ei aita nagunii midagi

3 ELANIKE INFORMEERITUS NURSIPALUGA SEONDUVA KOHTA

3.1 Informeerituse tase

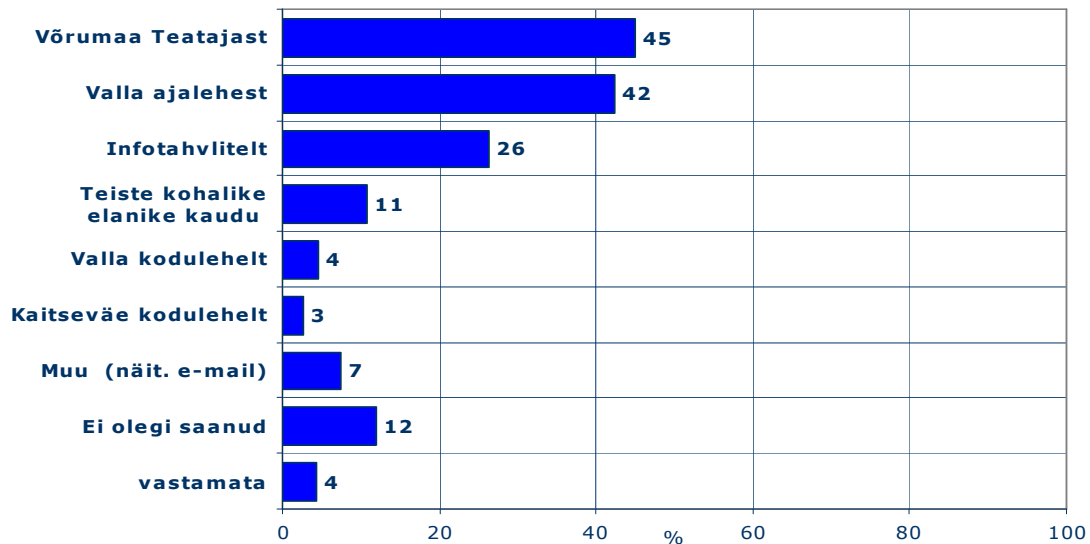
Joonis 10. Hinnang oma informeeritusele Kaitseväe ja Kaitseliidu tegevuse kohta Nursipalu harjutusväljal. Kõik vastajad n=407

Nagu jooniselt on näha, leidis enamus vastajatest, et infot on neile piisavalt. Keskmisest enam sooviksid rohkem või teistsugust infot saada keskealised (41-50 a.) elanikud (18%) ja lastega pered (19%).

3.2 Infoallikad

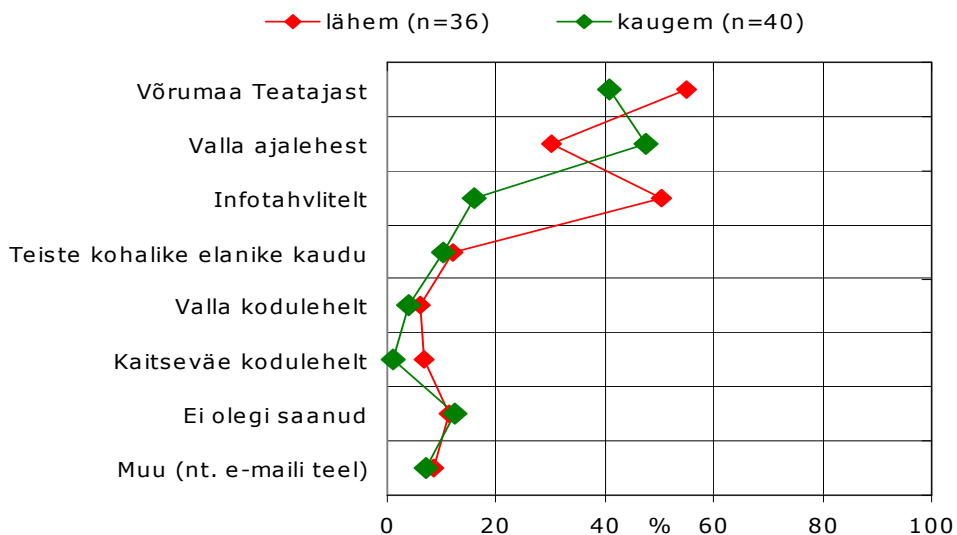
Joonis 11. **Kust on saadud infot Nursipalu harjutusväljal toimuva kohta.** Kõik vastajad n=407

Kõige olulisemateks infoandjateks on kohalikud ajalehed: Võrumaa Teataja ja vallaleht. Olulist rolli mängivad infotahvlid.

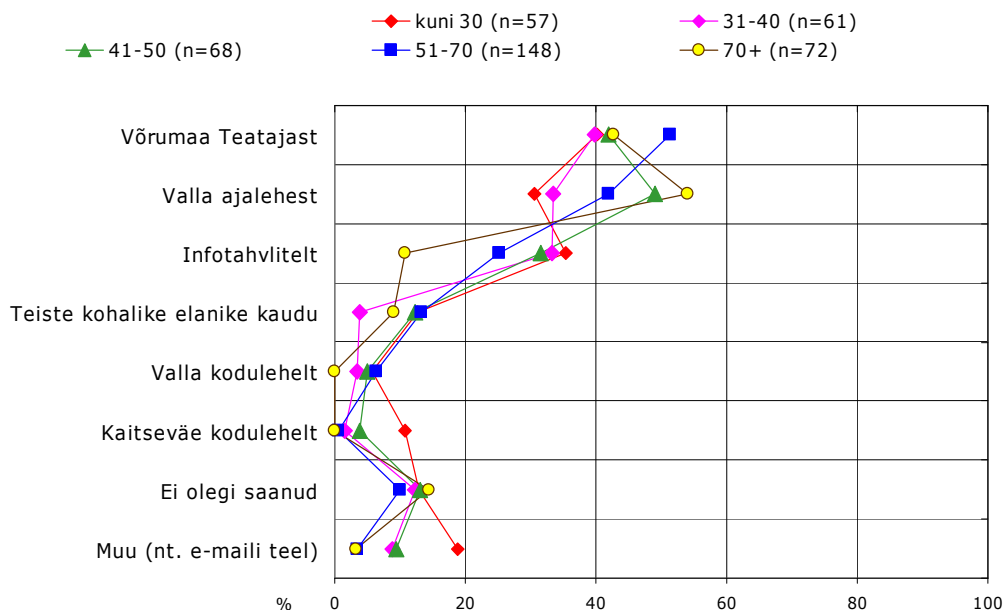
Võrreldes vastuseid elukoha kauguse seisukohalt näeme, et harjutusvälja lähipiirkonnas on Võrumaa Teataja ja infotahvlite osatähtsus tunduvalt suurem kui kaugemate piirkondade elanike puhul. Seal omakorda saadakse infot eelkõige valla ajalehest, vähem Võrumaa Teatajast. Infotahvlid ei oma kaugemate piirkondade elanike seas erilist tähtsust.

Joonis 12. **Kust on saadud infot Nursipalu harjutusväljal toimuva kohta.** Piirkondade lõikes.

Ajalehed on esikohal kõigis vanusegruppides. Vanemate vastajate seas on infotahvlite olulisus keskmisest märksa väiksem. Noorimate vastajate seas on oluline koht ka e-mailiga või Kaitseväe kodulehelt saadud infol

Joonis 13. **Kust on saadud infot Nursipalu harjutusväljal toimuva kohta.** Vanusegruppide lõikes

Variandi „muu“ all nimetati:

Tean seda ammu sest ajast

Raadio 3 korda

Televiisorist 2 korda

Ise otsinud internetist

Kui vaja, saab ka netist

E-maili teel

Töö juurest

Lõunaleht

Tuttavatelt Kaitseliidust

Kaitseliidu kodulehelt

Rõuge valla list

Võru vallast

Vald saadab (Rõuge)

On olemas tööalaselt

Liigun ka mujal ja üht-teist ikka kuuleb, kui mingid õppused hakkavad (nt kevadtorm)

Suuremate õppuste korral on sõjaväelased andnud infot + loa küsimine

Kaitseväe kodulehelt ei ole võimalik infot saada

Täiendavate infokanalitena pakuti:

raadio 10 korda

e-mail 8 korda

SMS 4 korda
teade postkasti 3 korda

Lisaks mainiti:

AS Toftan juures, kus paljud kohalikud töötavad

Et keegi tuleks kooli rääkima harjutuskohast

Nagu senini, info võiks olla avalikum

Oma lehe võiks kaitseväge välja anda

Suurte manöövrite ajal võiks koju saata skeemi

Info kohta ei ole midagi nuriseda

3.3 Millisest täiendavast infost ollakse huvitatud

Küsimus eeldas lahtisi vastuseid, mis olid järgmised:

Manöövritest täpsem teatamine

Suuremate õppuste kohta

Suurte õppuste korral on infot vähe. Suured autod kihutavad

Millal midagi toimub

Millal toimuvad üritused - trennid

Välja panna kuulutused laskmise kohta

Midagi täpsemalt ja konkreetselt, raadios jne

Õppuste ja sulgemiste kohta infot

Mis seal üldse toimub

Mis seal toimub

Info on valelik, plakat, mis on väravas, ei vasta tõele, segab elu ja jahipidamist, muudetakse ajagraafikuid

"Seasongermaa" kohta tahaks teada

Vajaksin infot ja kooskõlastusi

Kui tehakse minu maal midagi

Keegi ei teata harjutusväljal toimuvast

Kui on õppused, siis ei informeerita

Läksin marjule, õppustest ei teadnud, sattusin tuletsooni

4 KURSISOLEK HARJUTUSVÄLJA ARENDUSPLAANIDEGA

4.1 Mida ollakse kuulnud harjutusvälja arendamise plaanidest

Küsimus eeldas lahtisi vastuseid.

2/3 küsitletutest ei teadnud arendamisplaanidest midagi või kui, siis väga ähmaselt. Paljud neist lisisid ka, et see teema neid ei huvitagi.

Umbes 50 vastajat teadsid, et midagi hakatakse laiendama, suurendama, ehitama.

Osa neist lisisid, et ei pea seda mõtet heaks:

Olen kuulnud ja ei pea laiendamist vajalikuks

Tean, et tahetakse laiendada, aga ei pea seda õigeks, sest sõdurite pealetulek on vähenenud

Kui laiendatakse, siis häirib kindlasti rohkem. Olen kuulnud

See hakkab häirima palju rohkem, kui laiendatakse. Oleme teadlikud

Tahetakse laiendada, aga kui palju, ei tea. Ei poolda seda

On kuulnud, et tahetakse laiendada, aga arvab, et seda pole vaja

Ei pea laiendamist vajalikuks, kes elavad seal lähemal, nendele on see häiriv

Ei häiri ja ei mõjuta, aga laiendamine ei oleks ehk vajalik

Vist ei ole vaja laiendada, midagi olen kuulnud

Ei pea õigeks. Mõttetu raha kulutamine. Järeikasv (poisid) jääb väikeseks. Puudub vastav arv sõdureid

Võibolla kui suurendatakse, hakkab häirima

Ei taha seda väljakut, vibratsioon, kohalikud ei saa infot, ei jõua trükkida lehte, sõdurid laiali, hulguvad laiali

Olen kuulnud, aga ei pea seda õigeks

Ei ole mõtet. Praegugi pole niipalju sõdureid, et see ökonoomne oleks

Olen kuulnud, aga ei pea seda vajalikuks

Kohalike käest pole nagu küsitud. Poleks nagu vaja. Olen vastu

Seda pole kindlasti vaja

Konkreetsemaid vastuseid oskas anda 24 vastajat e. 6% küsitletuist:

Hakatakse kasutama raskerelvi

Tulevad uued lasketiirud, hakatakse kasutama miinipildujaid

Kavatsetakse lõplikult valmis teha ja tuua siia 152 mm haubitsad

Kavatsevad harjutada tulistamist tankitõrjerelvadest

On linnalahingu pidamise plats

Harjutusvälja suurendatakse Sõmerpalu poole kuni raudtee ülesõiduni

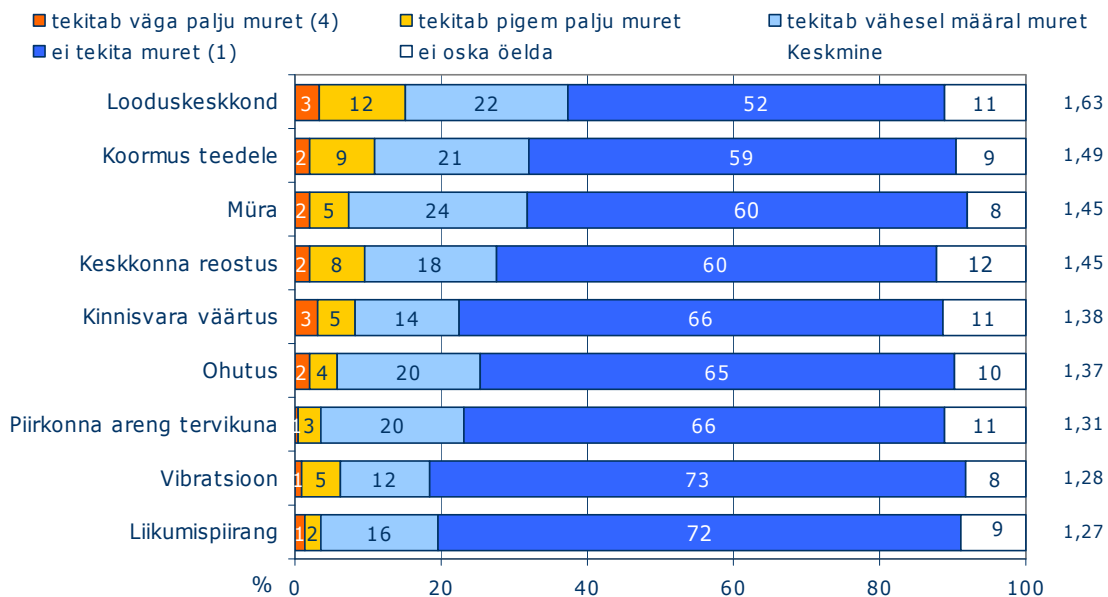
On plaan hakata siin laskma haubitsatega ja miinipildujatega, et siis oleks mugav kohapeal teostada õppusi

On taastatud vanad (3tk) vene sõjaväe aegsed hooned. Ehitatakse veel uusi hooned linnalahingute jaoks

*Polügooni laiendamine**Raskerelvade harjutusväljak**Laiendatakse laskeharjutusväljakut. Lõigati juba metsa maha**Rajatakse Soome eeskujul maailmatasemel harjutusväljak**Lahinguväljal lammutatakse vanu vene sõjaväeosa maju ja ehitatakse uusi**Ehitatakse linnakut harjutusväljale**Küla peal räägiti küll, aga täpselt ei tea, pidi jaamani välja ehitatama**Müra vähendada**Müra tahetakse vist vähemaks võtta**Midagi seoses müra vähendamisega**Parendavad sõjaväe harjutamise tingimusi. Väljaõpe paraneb**Hakatakse rohkem paugutama**Ehitatakse, tehakse kaasaegsemaks**Tahetakse, õigemini juba ehitatakse ja uuendatakse**Asi läheb pindalalt suuremaks (arvab, et harjutusvälja laiendatakse)**Harjutusväljal ehitatakse kõvasti***4.2 Kuivõrd tekitavad muret erinevad tegurid**

Enamusele vastajatest harjutusvälja arenguplaanid muret ei tekitanud. Siiski olid küllalt paljud, ligi pool vastajaskonnast häiritud perspektiivist, mida militaarne tegevus nende kodukoha looduskeskkonnale võib tekitada. Olulisemad murekohad olid ka sõjaväetehnika poolt põhjustatav ja lisanduv koormus piirkonna teedele, müra ning keskkonnareostus. Kõige vähem tunti muret liikumiskiirangu pärast, mis mingil määral siiski ei meeldiks ligi 1/5-le vastajatest.

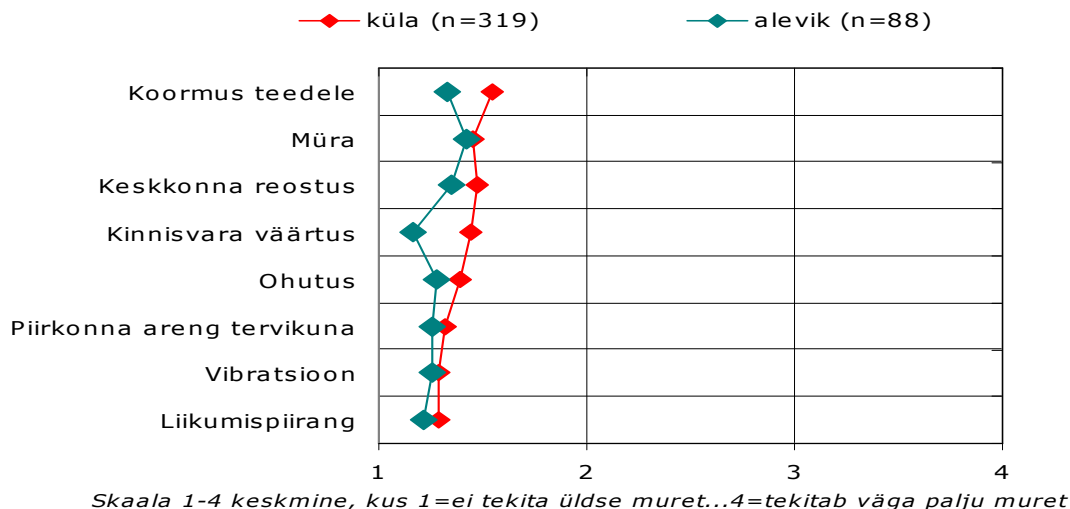
Joonis 14. **Mis tekitab muret seoses harjutusvälja arendusplaanidega.** Kõik vastajad n=407

Lähi- ja kaugpiirkonna elanike vastustes olid erinevused väga väikesed. Pisut võis täheldada lähipiirkonna elanike suuremat muret seoses teede, müra, ohutuse ja kinnisvara väärtusega.

Rohkem erinesid küla- ja alevikuelanike arvamused ohtudest. Külaelanikud olid alevielanikest märksa enam mures – eriti, mis puutub teedesse ja kinnisvara väärtusesse. Viimane tekitab rohkem või vähem muret 24%-le külaelanikest ja 27%-le lähipiirkonna vastajatest.

Joonis 15. **Mis tekitab muret seoses harjutusvälja arendusplaanidega.** Asulatüübi lõikes

4.3 Mida osatakse harjutusväljaga seonduvalt positiivset välja tuua

Positiivsed aspektid vastati lahtiste vastustena. 212 vastajat e. 52% küsitletutest tõid välja harjutusvälja positiivseid külgi. Enamusel juhtudest (164 korda) nenditi mõistvalt, et kaitseväge, riigile või poistele on ju vaja kohta, kus treenida.

28 vastajat nimetasid kaitseväge poolt piirkonnale loodud või loodavaid väärtusi, sh turvalisustunnet. 20 vastajat mainisid muud positiivset, mis harjutusvälja või sõjaväe ligiolek kohalikele kaasa toob:

Ehk annab sõjavägi ja kaitseliit elanikele turvalisust juurde

Hea, et Eesti kaitsevägi on olemas, see annab kindlustunde

On justkui turvalisem tunne, kui Eesti sõjavägi harjutab, seda on ka vaja

Meil on turvaline, kui sõjavägi on ligidal

Kui mööda marsivad, on hea tunne. Peres kassi suurune koer, kes sõdureid haugub

Kaitsevägi investeerib rohkem raha, parandab teed ja arendab valda tervikuna

Korrastasid ohtliku varemed

Ei ole piirkonda ära lagastanud ja ohtlikuks muutnud

Kui on laskmine, siis on hoiatused ja latid igal pool ees. Valve on väljas, teed on kinni. Igati on hoolitsetud inimeste eest.

Müralugeja paigas

Neil on alati väljas vahimehed, kes ei lase võõraid Nursipalu territooriumile

NL ajal hoidis sõjavägi metsad alles, me armastame oma metsi

Pisut püütakse inimeste arvamust kuulata

Püütakse inimestele selgitada

Sõdurid käituvad viisakalt ümberkaudse elanikkonnaga. Suurematest laskmistest antakse teada

Sõjaväge saab tunda

Teede korrashoid parem

Teid hoitakse korras

Teid on parandatud

Turvalisus - pätid ehk ei liigu. Metssigu on vähem

Vanad varemed on lammutatud ja uued hooned on korralikud

Vene baas on korda tehtud

Vene vana mahajäetud sõjaväeosa tehakse korda Eesti harjutusväljakuks

Vene vana mahajäetud sõjaväeosa tehakse korda Eesti riigi harjutusväljakuks, et sõdurpoistel oleks koht sõda mängida. Sõmerpalu vald saab kõigile kaasa aidata

Võrreldes endise raketibaasiga on praegu palju positiivsem

Võrreldes varasema ajaga on ohutus tagatud, igaüks ei pääse enam harjutusväljale. Valvet teostatakse intensiivsemalt

Üldiselt on kord majas ja laskmistest antakse teada, kohapeal on tõkkes ja punased lipud

Kohalikule elanikkonnale tehakse tutvustavaid koosolekuid ja viiakse soovijad harjutusväljakule

Harjutusväli säilitab looduskeskkonna mitmekesisust, liigi mitmekesisus säilib

Hea, ei tule rebased koju

Inimesed saavad töökohti seoses sõjaväelaste teenindamisega

Kohalike elanike koostöö kaitsevägega - kõögivilja, puuvilja jm müük

Talunikud saavad neile saadusi müüa

Kui ma hakkam korterit kunagi müüma, siis loodan et korterimüük toimub sõjaväelastele

Hea endal seal harjutamas käia

Hea, et harjutusväljak on ligidal

Hea, et on võimalus harjutamiseks

Käiakse hülssi korjamas, saab metalli

Otsivad vaske - hülsside otsimine ja leidmine aitab taskuraha saada

Palju töötud saavad omale hülsside korjamisega raha teenida

Lastele lisateadmised

Meil on oma polügoon

Metssigu on vähem

Mul pole midagi selle vastu, kui sõdurid marsivad

Oleme sõjaväelastega harjunud, see pole meile probleem

Paranenud koostöö kohalike ja sõjaväe vahel

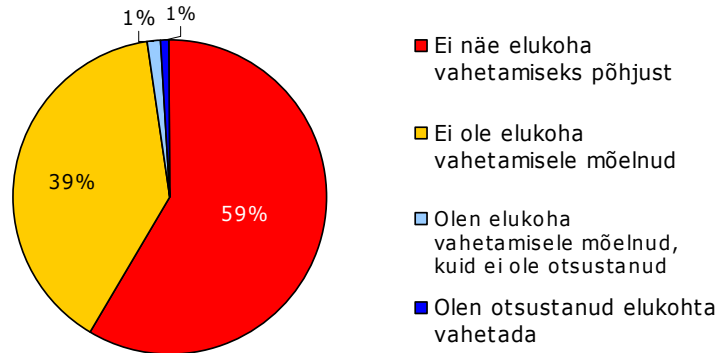
Sooviks huvilistele korraldada laskeharjutusi

Annab elukutse neile noormeestele, kellel on selleks soovi ja andi

4.4 Soov vahetada elukohta Nursipalu harjutusvälja tõttu

Vaid 2% vastajaskonnast on mõelnud või juba otsustanud harjutusvälja läheduse tõttu elukohta vahetada. Enamus vastajates ei näinud vahetamiseks põhjust.

Joonis 16. **Kas harjutusvälja läheduse tõttu on mõeldud elukohavahetusele.** Kõik vastajad n=407

Kuigi vahetamismõtteid mõlgutavate vastajate osakaal on liiga väike, et taustrühmade erinevustest järeldusi teha, võib teatud tõenäosusega viidata tendentsile, et lahkumist on kaalutud pisut rohkem kõrgharidusega ja/või keskealiste vastajate ja/või lähipiirkonna elanike seas.

Vastajatel paluti vabas vormis põhjendada oma vastust. Neil vähesed, kes ära kolimist planeerisid, paistis olema selleks ka muid põhjusi peale harjutusvälja läheduse:

*Põhimõtteliselt sooviks ära kolida
Harjutusväli ei ole ainus põhjus
Ei ole kuhugi minna, kui saaks, läheks küll
Väga mahajäänud küla. Pole tööd, pole kauplust jmt. Talvel teed kinni tuisanud
Oleme suht ligidal sellele harjutusväljakule
Eks ma mingil hetkel, kui kool läbitud, lähen mujale elama*

38 vastajat väitsid, et ei näe mingit põhjust elukohavahetuseks, sest harjutusväljal toimuv häirib neid vähe või üldse mitte.

Ülejäänute vastused harmoneerusid nendega, kuigi põhjendused olid mitmekesisemad:

*See on minu sünnikodu
Siin on ilus loodus
Kus see parem on?
Siin on meeldiv elupaik
Üldiselt on meeldiv paik
Liiga vana
Liiga vana, et kuskile mujale minna
Ei taha kusagile mujale
Vanemad tegelevad korteri vahetusega, kui vaja. Mina sõltun oma vanematest
Siinsamas on hea töö; kodu on siin - miks ma peaks vahetama elukohta
No kuhu minna vanas eas? Nursipaluga on kogu aeg koos elatud*

*Nursipalu harjutusväli asub 6 km kaugusel, harjutagu palju tahavad
Töökoht on olemas, ei lähe kuhugi
Mulle meeldib siin elada, miski asi ei häiri
Vanaduses elukohta ei muuda. Ainult kui viiakse surnuaiale
Töökoht asub kuni 10-15km raadiusega
Mõistan täielikult kaitseväge tegemist, ei vaheta elukohta
Elukoht on töökohale ligidal, vahetama elukohta ei hakka
Meie pere elab sõbralikult selles korteris edasi
Vastaja on harjunud elukohaga
Vastaja on oma elukohaga harjunud, ei vaheta elukohta
Siin on hea juba 30 aastat elada
Vastajal on töökoht Sõmerpalus, mis hoiab kinni elukohas
Korter on remonditud, ei lähe enam vanas eas kuhugi uude kohta elama
Sõmerpalus on piisavalt hea elada
Harjunud siin elama
Minu kodu on siin
Olen eluaeg siin elanud, ei näe vajadust vahetuseks
Olen siin elanud kogu oma elu ja ei soovi elukohta vahetada
Olen rahul oma elukohaga
Olen rahul oma elukohaga
Loodab, et maailm paraneb
Mulle meeldib siin elada
Siin on ilus elada
Olen juba vana, olen harjunud siin
Elangi juba teises külas, nädalavahetusel ikka käime siin niitmas ja aiamaa on hea siin
Olen juba nii vana, ei taha oma kodu enne surma maha jätta
Eluaeg siin elanud ja olen rahul. Vana ka juba
Oma kätega ehitatud kodunt ei taha ju ära minna. Siin on looduslikult ilus
Oleneb, mida nad seal tulevikus tegema hakkavad
Miks ma peaksin vahetama?
Ei saa ju kergekäeliselt oma kodu maha jätta
Alles saime oma kodu valmis
Alles ostsime siia elamise*

4.5 Kuidas saab kaitsevägi ja Kaitseliit aidata kaasa harjutusvälja ümbruskonna elukeskkonna parandamisele (lahtised vastused)

Kõige enam ettepanekuid (51 korda) tehti teemal, et sõjavägi peaks püüdma omaenda tegevuse järgi või kahjusid maksimaalselt vähendada: koristama enda järel, loodust, sh metsanoorendikke säästma, mürakaitsetõkkeid ehitama jms. Suurt huvi pakub elanikele ka teede korrashoiu teema (28). Sõjaväelt loodetakse abi ka kohalike probleemide puhul – tulekahjude kustutamisel, talgutest osavõtul jne. (26). Rõhutati koostöö vajalikkust kohalikega ja vallaga (14). 12 korral sooviti infot tegemistest ja üritusi, mis kohalikele elanikele võiksid huvi pakkuda. Sooviti, et harjutusvälja olemasolu annaks tööd ja leiba kohalikele elanikele (10). Oli ka neid, kes arvasid, et sõjavägi ei saa kuidagi parandada elukeskkonda, sest see ei kuulu selle huvide või kohustuste hulka (10).

Eks nad peavad hoolitsema, et ümbruskond korras oleks
Enda järel hoida korda
Enda järel koristamine, metsa mitte maha sõita
Et ei reostaks loodust ja teavitamine, kui kasutatakse elanike eramaad
Et koristaksid rohkem oma järel
Et tulevikus raskerelvade laskemüra oleks vähem
Hoiavad loodust
Hoiavad loodust, parandavad teed ka, kui tehakse kahjustusi
Hoida korda enda ümber
Hoida loodust 9 korda
Hoida loodust mõistvamalt
Hoida loodust puhtana ja laskmisi teha vähematel päevadel ja võiks olla siis suuremas mahus
Hoida loodust, mitte reostada
Hoida mets korras ja teed korras
Koristama enda järel, mitte tallama noori puid ja põõsaid
Korrastaks harjutusväljaku territooriumi
Korrastaks polügooni ja ehitaks vajaliku välja
Kui nad tankitõrjerelvadest ei hakkaks harjutama
Looduskeskkonnale võiks mõelda, kui on kevad lindude pesitsemine jne
Loodust hoida, teid korrastada
Metsanoorendikke mitte maha võtta
Metsise hoiuala, merikotka pesa
Mitte enda piiridest välja sõita, ilma teatamata harjutusväljalt
Mitte maha lõigata metsas puid
Mitte maha sõita noorendikke
Mitte tallata noort metsa ja enda järel koristama
Mürakaitse rajamine
Müra vähendada, TV- d häirib vibratsioon
Teeks müratõkked
Ehitada müramüürid, hoida loodust, teid
Võiks paigaldada müratõkked
Nad peavad ise hoolitsema, et kõik ei oleks hullem
Peavad hoolitsema, et keskkonnareostus oleks võimalikult väike
Teeks ala korda
Teha hooneid helikindlamaks
Võibolla heakorda parandada
Vähem paugutaks
Õppusi võtta vähemaks
Ära jätta Järvere äärses metsas õppused
Ära korjata betoonpostid ja okastraat metsa seest
Ümbruskonna loodushoiu eest hoolitseda
Ümbruskonna õppuste järgne koristamine
Planeerima, et aladelt ei lähe välja, laskmisaegu lühendama

Ehk saab mõni tee korda
Hoiab teed korras, eriti vihmade ja lumega

Hoidku teed korras. Tehku uusi töökohti
Hoidku teid lahti, hoidku loodust
Infrastruktuuri parandaks, teed korda
Kui on sõja pidamine, siis olgu teed korras
Metsateid korrastada
Parandaks teeolusid, mustkate teedele - osad teed jäeti mustkatteta kahjuks
Suureneb turvalisus, ühendusteede parem korrashoid
Talvel võiks tee paremini hooldatud olla
Teed paremaks teha
Teed tolmuwabaks, laiemaks
Teed, parkimine
Teede korrashoid
Teede korrashoid, kruusa vedu
Teede korrashoid, metsa taastamine, uued töökohad
Teede olukorra parandamine, korralikum teede hooldus - eriti talvine
Teede parandamine
Teede parem korrashoid, parklad, eriti talvel
Teede remondiga vallas
Teede remont
Teede remont
Teede remont, kohalike teenuste suurem kasutamine
Teede remont, tolmuvabad teed, kruusavedu, hõõveldamine
Tolmuvaba teed paluks!
Võiks parandada teehooldust
Võiks raudtee korda teha ja liiklust paremaks muuta, praegu reisirongid ei liigu
Võiks teid ja metsa korrastada

Abistada heakorrastusel, ennetada tuleõnnetusi
Aidata kohalikku ettevõtlust
Aidata loodusõnnetuste puhul, otsida metsa eksinuid
Aitaksid kaasa avalike ürituste turvamisele ja korraldamisele. Abi "Teeme ära" tegemistes
Ehk tulevad suurema häda korral appi
Interlevi parem, telefoni EMT, Tele2
Kaasata heakorratöödele
Külale kaitseväge tehnikaga appi tulla
Lumekoristus 4 korda
Parandaks elukvaliteeti - valgustust külla, kasvõi sügiseks - talveks
Sooviks tänavavalgustust külla. 2-3 laternaposti - öudselt pime on talvel
Sõdurid aitavad kaasa töödel ja rahaline abi
Sõdurid tööle panna puid istutama, korrastama, teid lahti hoidma
Talgute ("Teeme ära") läbiviimine
Toetada ümbruskonda materiaalselt
Tulekahju korral metsas abi loota
Võibolla kevadistest koristustalgutest osavõtt
Õnnetuste puhul aidata (tulekahjud, purustused, metsa eksimised)
Hoiaks ümbrust korras

*Hoiavad korras ümbruskonda, annavad turvatunnet
Hoolitseda ümbruskonna puhtuse eest
Koostöös ümberkaudsete inimestega võiks korrastada metsaaluseid. Metsateed võiks ühiselt taastada, läbirääkimised vallaga. Metsast võiks veneaegse okastraadi ära koristada (nii Nursi kui ka Sänna osa)
Aktiivne koostöö omavahel. Palkidest tehku matkarajad, kus oleks võimalik matkata ja jõuharjutusi teha
Arendab piirkonda terviklikult*

*Koostöö ja kokkulepe
Kohalikega kooskõlastada
Koostöö ja kompenseerimine
Koostöö valdadega
Kui teeks kohalike inimestega rohkem koostööd ja arutaks asjad kohalikega läbi
Ehk peaks tegema kohalike elanikega rohkem koostööd, siis tulevad ka ideed
Külarahvaga rohkem suhtlema
Mingi koostöö võimaluse pakkumine kohalikele elanikele
Peaks tegema rohkem koostööd vallaga
Peaksid tegema koostööd ümbritsevate valdadega
Rohkem koostööd valla ja selle elanikega
Vallaga võiks rohkem koostööd teha
Vallaga võiks rohkem koostööd teha
Haarata koostööle kaasa kohalikke elanikke*

*Huvitav oleks õppusi jälgida, kui lubatakse
Infot õppuste kohta
Korraldada lahinguväljal lahtiste uste päevi
Võiks korraldada midagi ka lastele ja peredele
Ehitaks kõik korralikult välja, eriti lasketiirud ja laseks seal teistel ka harjutada
Postkastide juurde pangu teade
Rohkem planeerida aega treeninguteks, informeerida inimesi
Rohkem teavitust suurematest õppustest
Teavitada elanikke õppustest, olla tolerantsed ja koostöövalmid
Teavitada toimuvast, turvata elanikkonda
Õppustest teavitamine (suurematest)
Perepäevade korraldamine*

*Kui tekiks töökohti
Luu töökohti
Luuakse uusi töökohti
Need üksikud töökohad ei aita
On vaja sõlmida lepingud kohalike elanikega, nende (kaitseväge) varustamiseks toiduainetega
Ostaks kohalike põllumajandussaadusi
Pakub rohkem turvalisust, töökohti
Saaks kartulit ja köögivilju müüa
Tehku töökohti*

Uued töökohad

Kaitsevägi ja Kaitseliit peavad ühtemoodi mõtlema; nad peavad metsa hoidma, nad ei tohi häirida ümberkaudseid elanikke

Kõik peaks toimuma mõistlikumalt

Laaneots - M.Laar kohapeale tuleks vaatama tegelikku olukorda. 1000 sõdurit ei vaja 1000 ha maad. Ümbruskonna inimesed on alandatud, püütakse kaitsta Eesti riiki.

Las teevad kõik nii, kuidas vaja

Liikumine Võrru võiks parem olla

On kaks varianti: vähem täristada või rohkem täristada

Paugutage mõistlikul ajal

Piirab jahimeeste tegevust, on vajalik küsida luba. Loomade söötmine on piiratud

Professionaalne täpsus ja distsipliin

Tuleks harjutuskoht valida kusagile tühermaale. Vanad karjäärid jmt

Turvalisust

Vähendaks tegevust turismihooajal

Ainult halvendavad

Arvan, et ei ole ohtu keskkonnale, aga sõjaväge ei huvita kohalik elu

Arvan, et eriti ei saagi

Arvan, et see pole kaitseväge ülesanne

Ega nad ei saagi

Ei tea, sest ei saa kuidagi aidata

Harjutusvälja likvideerimisega

Kaitsevägi ei ole sellest huvitatud, võibolla alguses teeb midagi natuke, et inimesi rahustada

Nad ei saa midagi teha. Nad on valve ja ohutuse üksus

Ümbruskonna elukeskkonda ei saa kuidagi parandada, saab ainult säilitada

4.6 Muud mõtted seoses harjutusväljakuga (lahtised vastused)

On heas kohas, suurtest teedest eemal

Asi pole nii hull, kui räägitakse, varem sõitsid kaitsevaelased mööda põlde, kuid nüüd pole ühtegi probleemi

Mind see harjutusväli ei häiri ja pole huvi tundnud, mis seal tehakse

Mina ei karda, et see harjutusväli häirima hakkab

Vastaja käib lahinguväljal harjutamas laskmist tänu oma ametile

Vastaja oma poeg naasis juba kaitseväest - kohustuslikust ajateenistusest. Ja oligi Nursipalu lahinguväljal taktikalistel õppustel

Minu riigikaitse aineõpetaja on seotud harjutusväljaga - organiseerija, vastutaja, järelvaataja. Meil oli riigikaitse laager seal harjutusväljal. Elutingimused seal olid rasked - pesemisvõimalused olid vähesed, putukaid oli palju. Oli huvitav elukogemus

Midagi halba ei näe, jääb elukohast kaugelt

Suhtun positiivselt

Kuulen vahest, näen - aga minu elu see ei sega. Sõmerpalu jahimeeste lasketiir häirib rohkem

Mul pole midagi selle harjutusväljaku vastu

Ei ole muid mõtteid, jäägu ta samale kohale, kus on

Ei ole mõtteid, meie peret see ei puuduta

Elanikud peaksid selle vajalikkuses mõistvamad olema

Et elanikkond suhtuks mõistvalt treeningutesse

Mingil ajal tuleb seda ka täiendada, laiendada, uuendada

Edu kaitsevæele ja Kaitseleiidule Eesti turvamisel

Ei ole eriti, kuid arvan, et selles küsimuses võiksid inimesed olla leplikumad ja mõistvamad, sest selline koht peab ju ometi kusagil olema

Suhtun mõistvalt harjutusväljaku vajalikkusesse, olen kahel korral andnud oma talu maid reservväelastele kordusõppuste läbiviimiseks

Las harjutavad

Kaitsku poisid EV-d

Mida rohkem harjutatakse, seda parem ja tugevam sõjavägi meil on

Head õppimist ja harjutamist, jõudu selleks

On vajalik asi, ta ei sega, nad teevad oma asja

Las harjutavad, kusagil peab seda ju tegema

Praegu on palju parem kui Vene ajal, siis käisid sõdurid vargil. Nüüd on Eesti vägi ja las harjutavad, seda on vaja

Mõistlikkuse piires võiks seal toimetada

Põhimõtteliselt peab kuskil polügoon ikka olema

Arvan, et leitakse mõistlik lahendus ja inimestele selgitatakse, et polügooni on vaja

Eesti poistel tuleb ikka sõjaväes käia. Ainult siis saavad poistest mehed - meie Eestimaa kaitsjad. Kui Nursipalu harjutusväli on ammustest aegadest välja valitud, siis peaks ta edasi kestma harjutusväljana

Las noored õpivad selgeks õpingud sõjaolukorras

Eesti on nii väike, kas on üldse vaja sõjaväge ja harjutusväljakut? Kui just riigile on vaja sõjaväge, siis las tal olla. Nagunii Venemaa ei tule meile kallale. Ja kui tuleb, ei aita NATO jällegi meid

Las olla harjutusväli - nad peavad ju kuskil õppima

Poisid on viisakad, räägivad ja selgitavad, miks metsas ei tohi käia, kui nemad põmmutavad

Kui see harjutusväli on siin, siis tähendab see ka töökohti. Kuskil peab harjutusväli olema.

Inimesed on sellega harjunud. Juba nõukogude ajast siin asunud

Las harjutavad

Nursipalu harjutusväljak on vajalik õppetreeninguteks. Sealset tegemist on vaja jätkata.

Võimaluse korral võiks rohkem kasutada summutatud laskmist

Noortel meestel on vaja kohta, kus harjutada. Kus nad muidu ikka õppida saavad kui Nursipalus

Vastaja tütrepoeg on käinud Nursipalu harjutusväljal õppustel

Tehku riigile kasulikult Nursipalu harjutusväli täpselt oma äranägemise järgi

Tehakse riigikaitse asja ja see on hea

Nursipalu polügoonile ei tasu tsiviilelanikul minna, sest see on Kaitseleidu ja Eesti sõjaväe ala, sellest tuleb aru saada. Seene- ja marjakohti on ümberringi hulgaliselt, mingi mujale

Hea, et lagastatud piirkond nüüd natuke korda tehakse

Abistavad loodusõnnetuste puhul

Vallale mõjub elustavalt, kindlasti aitab valla arengule kaasa

Oleks hea, kui ka eraisikud saaksid seal harjutada

Korraldada riigikaitsealaseid laagreid noortele ja kooliõpilastele

Uuendamise ja ehitamise puhul võiks pakkuda tööd kohalikele elanikele

Võiks elanikkonnale ekskursioone korraldada, tehnikat demonstreerida
Õppepäevi väljaspool Kaitseliitu võiks korraldada
Ei mõista kuidagi ütelda, võibolla on hea, et tühjas kohas midagi toimub
Jätta samamööduliseks, nagu seni, mitte suurendada
Teha noortele ja koolilastele tutvustusi ja ekskursiooni
Ehitaks personalile eluruumid välja harjutusväljaku lähedale
Noortele võiks tutvustada relvi
Võiks olla lahtiste uste päevi, et tegemisi tutvustada. Noortele meeldiks rohkem sõjaväkke minna
Kui harjutusväljale luuakse töökohti, siis võib kinnisvara väärtus tõusta
Esimese Eesti ajal olid otseteed läbi harjutusvälja ala. Tänapäeval võiks ka rajada läbi harjutusvälja otseteed. Tee läheks siis kilomeeter kuni kaks
Infotahvil on piisavalt kontaktandmeid lisainfo hankimiseks - näiteks läbiviijate telefoninumbrid. Huvi korral võib neile helistada ja täpsustada, mis inimest huvitab
Oleks hea, kui väljaku hooldamisel saaks elanikud tööd - kasvõi ajutiselt kohalikud elanikud

Tahaks vabamalt metsas liikuda
Et ohutus oleks tagatud ja laskemoona ning lõhkeained ei satuks kõrvaliste isikute kätte
Teavitatakse kohalikku elanikkonda, kui midagi tehakse
Loodan, et edaspidi hullemaks ei lähe
Õppustest, mis toimuvad väljaspool harjutusvälja, peaks teatama rahvale
Tehke valmis, ärge ainult planeerige
Suurendada elanikkonna ohutust, viia edasi ja keskkonna mõjusid vähendada
Oleks hea, kui jahimehed saaksid edaspidi oma jahti pidada, marjalised marju korjata ja seenelised seeni korjata
Et planeeringul arvestataks keskkonnasäästlikkust
Kui tuleksid uued töökohad. Seal oleks kena marjul - seenel käia
Säästke loodust

Ei tohiks kasutada raskerelvi ja õhutõrje rakette
Vastaja ise teeninud Nursipalu harjutusväljal Eesti sõjaväes olles. Metsas vedelevad terved paukpadrunid. Laste kätte sattudes võib midagi halba juhtuda. Ükskord on leitud lõhkemata lõhkepakett. Lahinguvälja õppepiirkond muuta kinniseks tsooniks
Külaelanikud on nagu vaenlased. Meil on rahumeelne riik, käitugu sõdurid härrasmeestena, arvestagu inimeste kodudega, sõdurid ei kaitse Eesti riiki
Selline info võiks olla küll, millal need kolonnid liiguvad
Et hoiaks rohkem loodust
Mitte viia sõjalisi õppusi kaugemale kui harjutusväljak. Mitte tulla Järvere ja Sõmerpalu metsa
Arvan, et seda pole meie väikesele riigile vaja
Tee ümbruses (metsas) ei ole korras, võiks parandada
Et ei segaks turismi arendamist
Kardetakse, et harjutusvälja võidakse laiendada ja inimesed aetakse oma kodust välja
Meie tahtmist ei küsi keegi. Teevad mis tahavad
Sõmerpalu lasteaia juures on hästi kuulda - kostab paugutamine
Eesti sõjavägi on naljanumber - suurte meeste mänguväljak. Kõik saavad kindraleid mängida ja paugutada kalli raha eest (suurtüki pauk on vähemalt 10 000 krooni)
Kaitsevägi on lubanud parandada teede olukorda, aga pole teinud
Plahvatused häirivad väikesi lapsi, aknad plärisevad

Harjutuste ajal on autod halvasti pargitud. Kolonnid on halvasti nähtavad autoteel. Helkurvest pole autojuhile õigeaegselt nähtav

Kui kasutavad eramaid, võiks ikka luba küsida - teatada. Vahel on ehmatav sõdureid oma maja ümber luuramas leida

Nad unustavad vahel oma märgistuse külge

"Seasongermaa" lasketiir häirib meie perekonna elu. Sõiduteedel on probleeme - parkimine, rühmas liikumine - eriti talvel

Pole vaja metsa maha võtta. Puud hoiavad helisid kinni. Männimetsa lähedal elamine pidi olema tervislik

Metsloomad on peletatud eemale

4-5 km linnulennult on siit harjutusväljak ja pauke on aeg-ajalt kuulda

Häirib, kui sõdurid jooksevad läbi mu kinnistu suvalisel ajal -kuperjanovlased. Olen sellele probleemile tähelepanu pööranud korduvalt

Kui ikka autodega sõidetakse su maa peale, oleks viisakas teavitada ette. Lähemal olevaid kinnistuid see mõjutab

Kaitsevägi rikub väga palju noormeeste tervist. Eriti talvel

Ei pea laiendamist oluliseks

Leiab, et laiendamine pole vajalik

Kindlasti laiendamise vastu

Natura Looduskaitse ala – see, kuidas oli vene ajal, hakkab praegu tervist mõjutama. Vesi, loomad. Ei saa teostada kontrolli, mis seal tegelikult toimub. Kasutatakse laskemoona, millel on "parim enne" möödas. See rikub keskkonda.